

بررسی تأثیر فتودینامیک تراپی در مبتلایان به بازال سل کارسینوما

دکتر زهره تهرانچی^{۱*}، دکتر هدی رمیمی^۲، دکتر علی فرنقی^۳

۱. استادیار، مرکز تحقیقات پوست، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۲. دستیار پوست، مرکز تحقیقات پوست، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

چکیده

سابقه و هدف: بازال سل کارسینوما (BCC) یک بیماری تومورال پوستی است و شایعترین سرطان پوست در انسان به شمار می‌رود. با توجه به درمان ناکامل این بیماری توسط برخی روشهای درمانی متعارف و عوارض آنها و گزارشاتی از موفقیت فتودینامیک تراپی (PDT) در این بیماران و به منظور تعیین تأثیر PDT بر BCC این تحقیق روی مراجعین به بیمارستان شهدای تجریش در سالهای ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ انجام شد.

مواد و روش‌ها: تحقیق به روش کارآزمایی بالینی از نوع مقایسه قبل و بعد روی ۲۸ ضایعه BCC از ۱۲ بیمار صورت گرفت. همه بیماران تشخیص قطعی BCC بر مبنای پاتولوژی داشتند. بیماران بین ۶-۱۰ نوبت با فواصل ۱ ماهه تحت PDT قرار می‌گرفتند و ماهانه ویزیت شده و از نظر پاسخ به درمان، عوارض و نتایج زیبایی بررسی می‌شدند و در نهایت نتایج آن در دو گروه پاسخ کامل و ناکامل طبقه‌بندی می‌شد.

یافته‌ها: تحقیق روی ۲۸ ضایعه از ۱۲ بیمار انجام گرفت. بهبودی کامل در ۹ ضایعه (۳۲/۱٪) دیده شد ($p < 0/01$). بیمارانی که سن کمتری داشتند ($p < 0/01$) و سائز ضایعه‌شان کوچکتر بود ($p < 0/01$) پاسخ بهتری به درمان نشان دادند. ضایعات BCC سطحی نسبت به سایر انواع BCC به طرز معنی‌داری پاسخ بیشتری به درمان نشان دادند. همچنین بیماران با سابقه مثبت رادیوتراپی پاسخ کمتری به درمان نشان دادند ($p < 0/05$).

نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد PDT در درمان بیماران مبتلا به BCC موثر باشد. انجام مطالعات تجربی تکمیلی توصیه می‌شود.

واژگان کلیدی: بازال سل کارسینوما، فتودینامیک تراپی، فتوکمو تراپی.

مقدمه

سرطانهای غیرملانومی پوست (non-melanoma skin cancer=NMSC) شایعترین سرطان در جوامع بشری هستند. بروز NMSC به طور فزاینده‌ای رو به افزایش است (۳-۸ درصد در سال) و حدود ۴۰-۵۰ درصد بیمارانی که سابقه یک NMSC دارند، در عرض ۵ سال آینده باز هم به تومورهای غیرملانومی دیگر مبتلا خواهند شد (۱). در این میان بازال سل کارسینوما (basal cell carcinoma=BCC) به عنوان شایعترین شکل سرطان پوستی که با تهاجم موضعی و موربیدیتی قابل توجه همراه است از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (۲). روش انتخابی برای درمان BCC در حال حاضر اکسزین جراحی است ولی از آنجایی که BCC عمدتاً در

نواحی در معرض آفتاب (عموماً سر و صورت) رخ می‌دهد، کاربرد یک روش جدید که با بهترین نتایج زیبایی و کمترین اسکار همراه باشد از اهمیت خاص برخوردار است. کلیه روشهای غیرجراحی که تا امروز در درمان BCC به کار رفته‌اند از جمله کورتاژ، کوتر، کرایوتراپی، رادیوتراپی، لیزر و داروهای سیتوتوکسیک مانند ۵-فلوئوروئوراسیل همگی کاملاً غیراختصاصی عمل می‌کنند، بدین معنی که فقط سلولهای تومورال را هدف قرار نمی‌دهند، لذا سبب اثرات نامطلوب در بافت اطراف ضایعه و از جمله تشکیل اسکار می‌شوند و با disfiguring همراه هستند (۱).

فتودینامیک تراپی (photo dynamic therapy=PDT) یک روش جدید در درمان BCC است. این روش غیرتهاجمی با کمترین آسیب در بافت غیرتومورال اطراف ضایعه همراه است (۳،۴). به علاوه در بیمارانی که کاندید مناسبی برای اکسزین جراحی نیستند، PDT جایگزین مناسبی به شمار می‌رود، این

* نویسنده مسئول مکاتبات: دکتر زهره تهرانچی‌نیا؛ تهران، بیمارستان شهدای تجریش، مرکز تحقیقات پوست؛
پست الکترونیک: zohreh_tehranchi@yahoo.com